

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LELISIE
W 2021 ROKU**

SPIS TREŚCI

I. OGÓLNE INFORMACJE	3
1.1 Podział geograficzny i charakterystyka mieszkańców Gminy Lelis	4
1.2 Struktura organizacyjna Ośrodka Pomocy Społecznej	5
1.3 Realizacja pracy socjalnej.....	5
1.4 Świadczenia pieniężne i w naturze z pomocy społecznej.....	9
II. ZADANIA WŁASNE GMINY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE PRZEZ OPS LELIS	10
2.1 Zadania obowiązkowe	11
2.1.1 Zasiłki stałe	11
2.1.2 Zasiłki okresowe	11
2.1.3 Zasiłki celowe	11
2.1.4 Schronienie dla osób bezdomnych	11
2.1.5 Składka na ubezpieczenie zdrowotne	12
2.1.6 Usługi opiekuńcze	12
2.2 Zadania fakultatywne (realizowane w zależności od posiadanych środków)	13
2.2.1 Specjalny zasiłek celowy.....	13
III. ZADANIA Z ZAKRESU SYSTEMU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH I ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH.....	13
3.1 Realizacja zadań z ustawy o świadczeniach rodzinnych.....	13
3.1.1. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego.....	14
3.1.2 Świadczenia opiekuńcze	17
3.1.3 Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	20
3.1.4 Świadczenie rodzicielskie	21
3.1.5 Realizacja zadań z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.....	21
3.1.6 Składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne	23
3.2 Realizacja zadań z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	23
IV. REALIZACJA RZĄDOWYCH PROGRAMÓW Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ.....	26
4.1 Informacje ogólne	26
4.2 Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.....	27
4.3 Opieka wychowawcza	28
4.4 Zadania z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.....	29
4.5 Program „Czyste Powietrze”.....	30
4.6 Karta Dużej Rodziny	31
V. GMINNE PROGRAMY Z ZAKRESU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ.....	32
5.1 Leliska Karta Seniora.....	32
5.2 Rodzina Trzy Plus.....	32
5.3 Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie – kontynuacja.....	33
VI. WNIOSKI I PLAN PRACY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W 2021 R.....	35

I. OGÓLNE INFORMACJE

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelisie przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane w 2021 roku.

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej oraz zakres zadań przypisanych Ośrodkowi do realizacji określają m.in. następujące ustawy:

ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2021 r., poz. 2268 z póź. zm)
ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 z póź. zm.)
ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 z późn.zm.)
ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 111 z późn.zm.)
ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r., poz.877 z późn.zm.)
ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249)
ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r., poz.1100 z późn.zm.)
ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 176 z późn.zm.)
ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 573 z późn.zm.)
ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 z późn.zm.)
ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r., poz. 685)
ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r., poz. 1297)
ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329)
ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r., poz. 1764)
ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021 r., poz. 1915)
•ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz.1119 z późn.zm.)

Zadaniem OPS jest skuteczne i efektywne udzielanie wsparcia mieszkańcom Gminy Lelis, poprzez, możliwie najwyższej jakości świadczonych usług oraz ustalenie i kierowanie adekwatnych form wsparcia będących odpowiedzią na rzeczywiste potrzeby mieszkańców Gminy.

W 2021 roku Ośrodek, w efektywny sposób, wykorzystywał pozyskane środki zewnętrzne, rozszerzając ofertę wsparcia, wdrażając nowatorskie, zindywidualizowane wsparcie.

1.1 Podział geograficzny i charakterystyka mieszkańców Gminy Lelis

Gmina Lelis położona jest w południowo - wschodniej części województwa mazowieckiego, w centralnej części powiatu ostrołęckiego. Zajmuje obszar 197 km², co stanowi 0,6% powierzchni województwa mazowieckiego, 9,4% powierzchni powiatu. Odległość gminnej miejscowości Lelis od miasta powiatowego Ostrołęka wynosi 12 km, natomiast od stolicy województwa mazowieckiego-Warszawy-130 km. Liczba mieszkańców na 31.12.2021r. Wynosiła 9 924 w tym 4 915 kobiet i 5 009 mężczyzn, co stanowi 11,21% ludności powiatu.

Średni wiek mieszkańców Gminy wynosi 36,6 lat i jest znacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz znacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. 64,1% mieszkańców gminy Lelis jest w wieku produkcyjnym, 22,4% w wieku przedprodukcyjnym, a 13,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. W skład gminy wchodzi 23 sołectwa tj. Aleksandrowo, Białobiel, Dąbrówka, Długi Kąt, Durlasy, Gąski, Gnaty, Gibałka, Kurpiewskie, Lelis, Łęg Przedmiejski, Łęg Starościński-Walery, Łęg Starościński, Łodziska, Nasiadki, Obierwia, Olszewka, Płoszyce, Siemnocha, Szafarnia, Szafarczyka, Szkwa, Szwendrowy Most.

Gmina Lelis jest typową rolniczą Gminą, na terenie której prowadzone są wyspecjalizowane gospodarstwa rolne - zorientowane na chów bydła mlecznego.

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce pokazują, że z 2021 roku liczba osób zarejestrowanych bezrobotnych z terenu Gminy Lelis wynosiła 389 w tym 209 kobiet, co stanowiło 7,82 % w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych. W porównaniu do roku 2020 liczba osób zarejestrowanych w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy zmalała o 45 osób w tym o 34 kobiety.

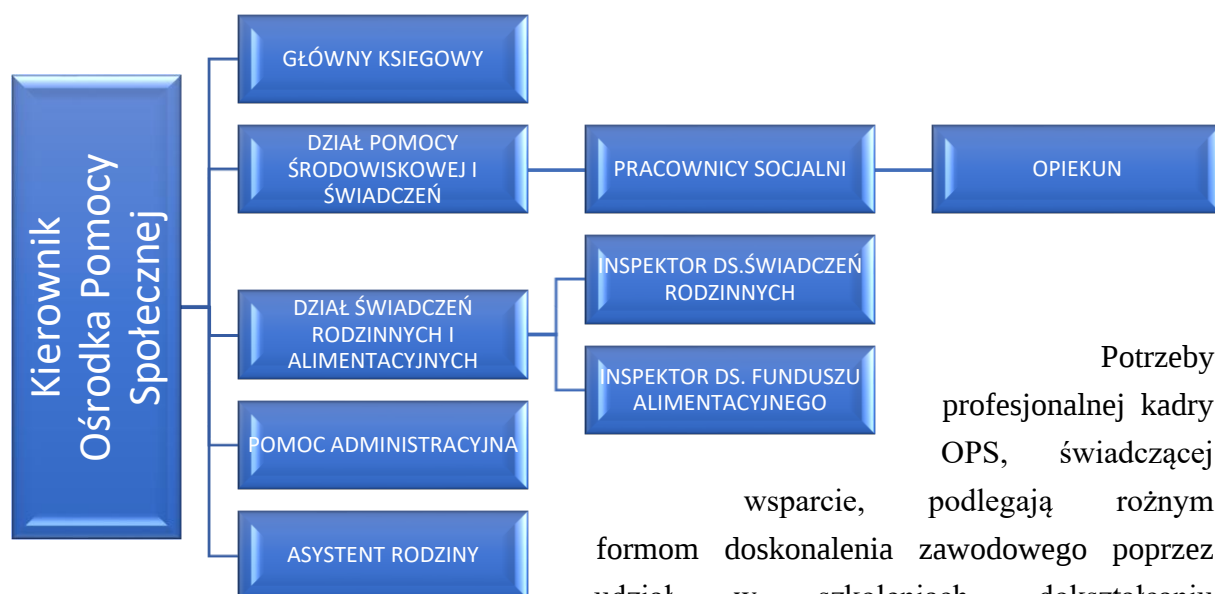
OPS realizując swoje zadania, szczególnie jeśli dotyczyły wypłaty świadczeń pomocy społecznej to ich rodzaj, forma i rozmiar świadczeń były odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, zgodnie z celami i możliwościami pomocy społecznej.

Obowiązkiem osób korzystających ze wsparcia jest ich współudział w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Zmusza to niekiedy osoby ubiegające się o świadczenia do zmiany postawy z biernej i roszczeniowej, na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów.

Szczegółowy zakres zadań własnych i zleconych gminie określa art. 17 i 18 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Teren Gminy Lelis w 2021r. ze względu na potrzeby pomocy społecznej, podzielony był na 5 rejonów opiekuńczych, w których pracowało 4 pracowników socjalnych i aspirant pracy socjalnej.

1.2 Struktura organizacyjna Ośrodka Pomocy Społecznej

i

Potrzeby profesjonalnej kadry OPS, świadczącej wsparcie, podlegają różnym formom doskonalenia zawodowego poprzez udział w szkoleniach, doskazywaniu samokształceniu. Pracownicy Ośrodka dołożyli wszelkich starań, aby wszystkie świadczenia zostały wypłacone w terminie lub przed terminem, tuż po otrzymaniu dotacji z budżetu państwa.

1.3 Realizacja pracy socjalnej

Najważniejszym zadaniem pomocy społecznej jest praca socjalna rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi, która jest obowiązkowym zadaniem własnym gminy, prowadzona przez pracowników socjalnych. W pracy socjalnej chodzi nie tylko o określone działanie zabezpieczające, czy korygujące, ale przede wszystkim o wsparcie i realizację polityki społecznej państwa, które winno mieć na względzie zasady równych szans nie zależnie od wieku, płci, przekonań politycznych, religijnych, rasy czy kultury.

Art. 119 ust.1 pkt.1 ustawy o pomocy społecznej stanowi, iż praca socjalna jest jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego. Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz na podstawie wywiadu środowiskowego opracowanie diagnozy, służącej do skonstruowania długofalowego planu pracy z osobą/rodziną.

W 2021 roku pracownicy socjalni prowadzili działania z zakresu pracy socjalnej wobec:

Tabela przedstawia informację nt. pracy socjalnej:

Lp.	Działania podejmowane z zakresu pracy socjalnej	2020 rok	2021 rok
-----	---	----------	----------

1.	Ilość rodzin	130	139
2.	Liczba osób w tych rodzinach	263	327

Źródło: Opracowanie własne.

Pracownicy socjalni podejmują działania w tych obszarach funkcjonowania, gdzie osoba/rodzina napotyka trudności, których nie jest w stanie samodzielnie pokonać i wymaga wsparcia np. w środowisku społecznym, prowadzeniu gospodarstwa domowego w realizowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, uzyskaniu zatrudnienia, poprawy stanu zdrowia, itp. Praca socjalna może być prowadzona m. in. w oparciu o tzw. kontrakt socjalny, który jest sposobem określania współdziałania osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Kontrakt jest zawierany i realizowany przez pracownika socjalnego oraz osobę (lub osoby z rodziny) deklarującą wolę udziału w przezwyciężaniu własnych trudności. Zawiera m. in diagnozę sytuacji, cele wspólnej pracy oraz działania, które mają w konsekwencji doprowadzić do osiągnięcia założonych wspólnie efektów. Ideą kontraktu socjalnego jest motywowanie obu stron umowy do podejmowania wspólnych, celowych, planowanych i usystematyzowanych działań na rzecz poprawy sytuacji życiowej klienta pomocy społecznej.

Tabela przedstawia działania z zakresu pracy socjalnej podejmowane przez pracowników socjalnych w 2021r. dotyczyły:

Poradnictwa dotyczącego m. in	Kierowanie do:	Udzielanie pomocy w :
- ustalenia stopnia niepełnosprawności, - zmiany stopnia niepełnosprawności, - potrzeby zarejestrowania się w urzędzie pracy, - racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, - możliwości ubiegania się o pomoc, - wsparcie z innych instytucji, - alimentów, - świadczeń rentowych i emerytalnych, - wykonywania władzy rodzicielskiej, - organizacji społecznych, pozarządowych.	- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, - Orzecznika ZUS, KRUS, - Poradni Leczenia Uzależnień, - Powiatowego Urzędu Pracy, - Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej i Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego, - organizacji społecznych, pozarządowych, - stowarzyszeń, - organizacji kościelnych w celu otrzymania pomocy rzeczowej,	- załatwianiu spraw urzędowych - skierowaniu dzieci na kolonie, - umieszczaniu w domu pomocy społecznej, rodzinnym domu opieki i innych, - uzyskaniu odpowiednich dokumentów z ZUS-u i innych instytucji, - nawiązaniu kontaktów sąsiedzkich, społecznych, - rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych lub nawiązywaniu kontaktów z rodziną, - załatwianiu wizyty lekarza, zabiegów medycznych, - wsparcia prawnego, pedagogicznego,

Poradnictwa dotyczącego m. in	Kierowanie do:	Udzielanie pomocy w :
		psychologicznego.

Ponadto działania z zakresu pracy socjalnej podejmowane przez pracowników socjalnych w 2021r. dotyczyły m. in.:

Tabela dotyczy współpracy pracowników socjalnych z instytucjami:

Współpracy z:	Współpracy w organizowaniu pomocy w postaci wsparcia m.in.
• pedagogami szkolnymi i wychowawcami, • kuratorami sądowymi i społecznymi, • opiekunami prawnymi, • placówkami medycznymi, • placówkami przeciwdziałającymi uzależnieniom, • Specjalnym Ośrodkiem Szkolno- Wychowawczym, • kościołami i związkami wyznaniowymi, • organizacjami pozarządowymi, • stowarzyszeniami, • jednostkami samorządowymi, • ośrodkami pomocy społecznej, • dzielnicowymi, • domami pomocy społecznej, • sądem, • Dziennym Domem „Senior +”, • organizatorem i koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, • asystentem rodziny, • Centrum Integracji Społecznej, • Towarzystwo Przyjaciół Dzieciom	• skierowania 23 dzieci na kolonie organizowane przez PCK, • skierowania na kolonie dla dzieci rolników - 42 dzieci z odpłatnością organizowane przez Stowarzyszenie im. Teresy Kras w Lublinie, • wsparcia 6 osób przez okres 10 miesięcy w formie kart zakupowych i możliwości ich realizacji w sklepie "Biedronka", których inicjatorem był Caritas Diecezji Łomżyńskiej, • wsparcia 10 rodzin w formie paczek „SELGROS”, przekazanych przez Caritas Diecezji Łomżyńskiej, • wsparcia 23 rodzin w formie tytki charytatywnej, • wsparcia w postaci 546 paczek dla 184 rodzin do pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowana z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) • paczki przekazane 30 dzieciom otrzymane z TPD w ramach akcji „List do Św. Mikołaja”

Jednocześnie pracownicy socjalni w 2021r. prowadzili następujące działania w zakresie pomocy społecznej:

- dokonywali bezpośrednich odwiedzin w środowisku,
- monitorowali sprawowanie usług opiekuńczych na terenie Gminy Lelis,
- interweniowali i monitorowali wykonywanie funkcji opiekuńczo-wychowawczej nad dziećmi oraz wsparcie osób starszych, chorych czy niepełnosprawnych,
- dystrybuowali odzież używaną, sprzęt, meble pozyskane od darczyńców,
- monitorowali sposób wykorzystania przyznanej pomocy,
- reprezentowali klientów w sprawach w Sądzie Rejonowym, Prokuraturze i innych instytucjach,
- monitorowali sytuację rodzin objętych Procedurą „Niebieskiej Karty”,

- motywowali klientów i członków rodziny do utrzymania abstynencji, kontynuacji leczenia lub terapii, uczestnictwa w grupach wsparcia, zmiany postępowania, podjęcia zatrudnienia,
- motywowali rodziców do pracy z asystentem rodziny, udziału dzieci w letnim wypoczynku oraz innych aktywności

Przygotowywali:

- rodzinne wywiady środowiskowe,
- aktualizacje wywiadów,
- wywiady alimentacyjne,
- pisma, wezwania w zakresie świadczonej pomocy, alimentacji na rzecz klientów,
- zaświadczenia dot. udzielonej pomocy społecznej,
- adnotacje urzędowe, notatki służbowe, informacje,
- wywiady weryfikujące uprawnienia do przyznania specjalnych zasiłków opiekuńczych oraz prawidłowe wykorzystanie świadczeń w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (500 +) oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- pomagali w wyjaśnieniu uprawnień do świadczeń rodzinnych, pielęgnacyjnych, opiekuńczych, wychowawczych (500 +), „Dobry Start” (300+),
- „Niebieskie Karty”,
- opinie w sprawach pracy z rodziną do różnych instytucji,
- wnioski do sądu o wgląd w sytuację rodziny dot. sprawowanej opieki nad małoletnimi dziećmi,
- wnioski do sądu o wgląd w sytuację w rodzinie i skierowanie na przymusowe leczenie psychiatryczne ,
- wnioski do sądu o umieszczenie w domu pomocy społecznej ,
- wnioski do sądu o ustanowienie doradcy tymczasowego,

Wsparciem asystenta objęto łącznie 32 dzieci w tym:

Zakres współpracy Asystenta Rodziny z pracownikiem socjalnym OPS:
• wprowadzenie asystenta w środowisko, zapoznanie się i omówienie planu pracy z rodziną; • wspólne monitorowanie środowiska i wymiana informacji; • wspólne omawianie występujących problemów w rodzinach; • wspólne planowanie podejmowanych działań na rzecz rodziny;

- współdziałanie w udzielaniu pomocy rodzinom dotycząca poprawy ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- wspólne udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspólne podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia i bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- wspólne dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny;
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą;
- omawianie występujących problemów w rodzinie, dysfunkcji, funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym;
- omówienie podejmowanych działań w celu wspierania aktywności społecznej rodzin; motywowania członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, poszukiwania i/lub podejmowania oraz utrzymania pracy zarobkowej;
- informowanie asystenta rodziny o formach pomocy OPS;

1.4 Świadczenia pieniężne i w naturze z pomocy społecznej

Przyznawanie, wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń pieniężnych i w naturze jest podstawowym instrumentem wykorzystywanym w pomocy społecznej na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i marginalizacją społeczną.

Zgodnie z art. 36 ustawy o pomocy społecznej świadczeniami z pomocy społecznej są:

Świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku,
- Z okolicznością, o której mowa w art.159 ust.1 pkt 1 lit.c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd,

Świadczenia niepieniężne:

- praca socjalna,
- bilet kredytowany,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- składki na ubezpieczenia społeczne,
- pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- mieszkanie chronione,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu, chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie, w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych,

I
R
Ś

U P
ych

pomocy:

Tabela przedstawia sprawozdanie finansowe z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Lelisie w 2021 roku:

Środki finansowe na realizację zadań własnych przeznaczono na następujące formy pomocy: Świadczenia	Ilość osób*	Kwota (zł)
1. Zasiłki stałe, w tym:	21	117 267
<i>dla osoby samotnie gospodarującej</i>	16	100 458
<i>dla osoby pozostającej w rodzinie</i>	5	16 809
2. Zasiłki okresowe, w tym z powodu:	22	27 451
<i>bezrobocia</i>	7	10 738
<i>długotrwałej choroby</i>	11	12 870
<i>niepełnosprawności</i>	4	3 843
3. Zasiłki celowe, świadczenia pieniężne w tym:	75	35 170
<i>świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach Programu „Posiłek w szkole lub w domu”</i>	36	13 210
<i>zasiłki celowe w tym:</i>	58	20 509
<i>zasiłki celowe specjalne</i>	18	14 661
4. Schronienie	5	22 835
5. Posiłki gorące, w tym dla:	105	111 450
<i>dzieci w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”</i>	98	91 714
6. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	9 000
7. Składka na ubezpieczenie zdrowotne (zasiłki stałe, osoby realizujące kontrakt socjalny)	16	8 119
8. Usługi opiekuńcze	7	75 132
RAZEM:		406 424

Źródło: Opracowanie własne.

Ilość zasiłków stałych wypłaconych w 2021r. w stosunku do 2020r. wzrosła o 2,35%, a zasiłków okresowych wzrosła o 58%. W 2020r. wypłacono 71 zasiłków celowych, natomiast w 2021r. – 76 (wzrost o 7%). Zaobserwowano również wzrost liczby osób korzystających ze schronienia o 67%. Zwiększyła się liczba dzieci korzystających z gorących posiłków w ramach rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” o 30% (20 dzieci). Zmniejszyła się liczba osób korzystających z zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego z 3 w 2020r. do 1 w 2021r. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych pozostała na tym samym poziomie – 7 osób.

2.1 Zadania obowiązkowe

2.1.1 Zasiłki stałe

Zasiłki stałe były świadczone osobom pełnoletnim całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, nieposiadającym żadnego źródła utrzymania lub których dochód, na osobę w rodzinie nie przekraczał kryterium dochodowego.

Okres przyznanej pomocy w formie zasiłku stałego w 2021 roku wynosił 12 miesięcy, natomiast średnia miesięczna wysokość zasiłku stałego na osobę stanowiła kwotę 574,84 zł.

2.1.2 Zasiłki okresowe

Zasiłki okresowe przyznawane były osobom/rodzinom w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, bezrobocie oraz niepełnosprawność, których dochód był niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub od kryterium dochodowego rodziny. Okres przyznanej pomocy w formie zasiłku okresowego w 2021 roku wynosił średnio 3 miesiące, natomiast średnia miesięczna wysokość zasiłku okresowego na osobę/rodzinę stanowiła kwotę 344,91 zł. Z tej formy pomocy skorzystało 19 osób.

2.1.3 Zasiłki celowe

Zasiłki celowe przyznawane były dla osób/rodzin głównie z powodu braku źródła utrzymania, bądź niskiego dochodu w rodzinie, bezrobocia, niepełnosprawności oraz choroby. Wysokość zasiłku celowego uzależniona była od sytuacji materialnej i bytowej rodziny oraz ilości osób w rodzinie. Najczęściej były to zasiłki z przeznaczeniem na żywność, odzież, obuwie, opał, leki, środki czystości, energię elektryczną. Z zasiłków celowych skorzystało 75 osób na łączną kwotę 35 170 zł., w tym 13 210 w ramach Wieloletniego Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W przypadkach korzystania przez osobę ze świadczeń pieniężnych niezgodnie z przeznaczeniem Ośrodek świadczył pomoc w formie opłacenia faktury w sklepie za artykuły spożywcze. Z tej formy pomocy skorzystało 5 osób.

2.1.4 Schronienie dla osób bezdomnych

Bezdomność jest zjawiskiem bardzo zmiennym w czasie, często ulega nasileniu w okresie jesienno – zimowym. Z szacunkowych danych będących w posiadaniu OPS wynika, że na terenie Gminy Lelis przebywało 5 osób bezdomnych lub zagrożonych bezdomnością.

W 2021 roku Ośrodek kierował bezdomnych mężczyzn do Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn prowadzonej przez Polski Komitet Pomocy Społecznej zlokalizowanego przy ul. Przemysłowej 1, Ławy gm. Rzekuń prowadzonego przez Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej.

Tabela przedstawia ilość osób zamieszkujących w Schronisku przy ul. Przemysłowa 1, w latach 2020 – 2021:

Lp.	Osoby którym udzielono schronienia	2020	2021
1	Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn PKPS ul. Przemysłowa 1, Ławy, gm. Rzekuń	3	5

Źródło: Opracowanie własne.

Liczba osób bezdomnych, którym udzielono schronienia w roku 2021 w stosunku do 2020 wzrosła o 2 osoby.

Osoba bezdomna miała prawo na podstawie art. 48 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej domagać się od Gminy schronienia, miejsca do spania, posiłku i niezbędnego ubrania.

Wydatki na schronienie w ww. Schronisku wyniosły łącznie 35 902 zł.

2.1.5 Składka na ubezpieczenie zdrowotne

Składka na ubezpieczenie zdrowotne była opłacana za osoby, które pobierały zasiłki stałe. Miesięczna wysokość składki wynosiła 9% kwoty przyznanego świadczenia zasiłku stałego - stanowiącej podstawę naliczenia składki zdrowotnej. W 2021 roku 16 osobom opłacano składkę zdrowotną w wysokości 58,05zł miesięcznie.

2.1.6 Usługi opiekuńcze

Opiekunkom zlecono realizację usług opiekuńczych polegających na czynnościach opiekuńczych, które polegały na utrzymaniu higieny osobistej, utrzymywały kontakt z lekarzem rodzinnym i innymi specjalistami. Opiekunki pomagały w wykonywaniu prostych zabiegów rehabilitacyjnych, polegających na podtrzymaniu aktywności ruchowej i społecznej.

Usługi opiekuńcze realizowało 5 opiekunek, które świadczyły usługi dla 7 osób, w tym 3 osób niepełnosprawnych, dodatkowo świadczone były usługi opiekuńcze w soboty i niedziele oraz dni ustawowo wolne od pracy. Usługi polegały na zabezpieczeniu niezbędnych potrzeb życiowych.

2.2. Zadania fakultatywne (realizowane w zależności od posiadanych środków)

2.2.1 Specjalny zasiłek celowy

Specjalne zasiłki celowe były udzielane osobom, których dochód był wyższy od kryterium dochodowego, a zachodziły szczególne uzasadnione okoliczności związane z leczeniem, niepełnosprawnością, bezrobociem. Wysokość specjalnego zasiłku celowego nie wyższa niż kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, ustalone zgodnie z art.8 ust.1, art. 41 ww. ustawy o pomocy społecznej tj. 701 zł od 1 października 2018r, na osobę samotnie gospodarującą, 528 od 1 października 2018r. na osobę w rodzinie.

Średnia wysokość specjalnego zasiłku celowego wynosiła – 444,26 zł, natomiast średni okres przyznanej pomocy wynosił 1 miesiąc. Z tej formy pomocy skorzystało 18 rodzin (w których wspólnie gospodarowało 47 osób).

III. ZADANIA Z ZAKRESU SYSTEMU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH I ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH

3.1.Realizacja zadań z ustawy o świadczeniach rodzinnych

Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Zasiłek rodzinny

Świadczenia opiekuńcze

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

Jednorazowe świadczenie "za życiem"

Świadczenie rodzicielskie

Dodatki do zasiłku rodzinnego

Zasiłek pielęgnacyjny

3.1.1. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

Świadczenia pielęgnacyjne

Specjalny zasiłek

Uprawnienia do zasiłku rodzinnego zależą od spełnienia kryterium dochodowego

Prawo do zasiłku rodzinnego przysługuje, gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty
674 zł miesięcznie
w okresie od stycznia do grudnia 2021 r.

W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub znacznym stopniu niepełnosprawności, prawo do zasiłku rodzinnego przysługuje, gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł miesięcznie w okresie od stycznia do grudnia 2021r.

W przypadku przekroczenia kwoty uprawniającej daną rodzinę do zasiłku rodzinnego, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą o którą został przekroczony dochód rodziny

Wysokość zasiłku rodzinnego w 2021 r. wynosiła miesięcznie

- 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,

- 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia (w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności do ukończenia 24 roku życia).

Do zasiłku rodzinnego przysługiwały następujące dodatki z tytułu:

- **urodzenia się dziecka** w wysokości 1000,00 zł jednorazowo,
- **opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego** 400,00 zł miesięcznie,
- **samotnego wychowywania dziecka** 193,00 zł miesięcznie (w przypadku dziecka niepełnosprawnego 273,00 zł),
- **wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej** (na trzecie i na następne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego) 95,00 zł miesięcznie,
- **dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego:**
 - do 5 roku życia 90,00 zł,
 - powyżej 5 roku życia 110,00 zł,
- **dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego** (jednorazowo) 100,00 zł,
- **dodatek z tytułu nauki dziecka w szkole ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej poza miejscem zamieszkania** (wyplacany od września do czerwca)
 - z tytułu pokrycia kosztów dojazdu w wysokości 69,00 zł miesięcznie;
 - z tytułu na pokrycie kosztów zamieszkania w wysokości 113,00 zł miesięcznie;
 -

W 2021 roku ogółem wypłacono 4816 dodatków do zasiłku rodzinnego. Jak wynika z poniższego zestawienia najwięcej dodatków wypłacono z tytułu pokrycia kosztów dojazdu do miejscowości w której znajduje się szkoła.

Tabela przedstawia informacje dot. liczby dodatków do zasiłków rodzinnych:

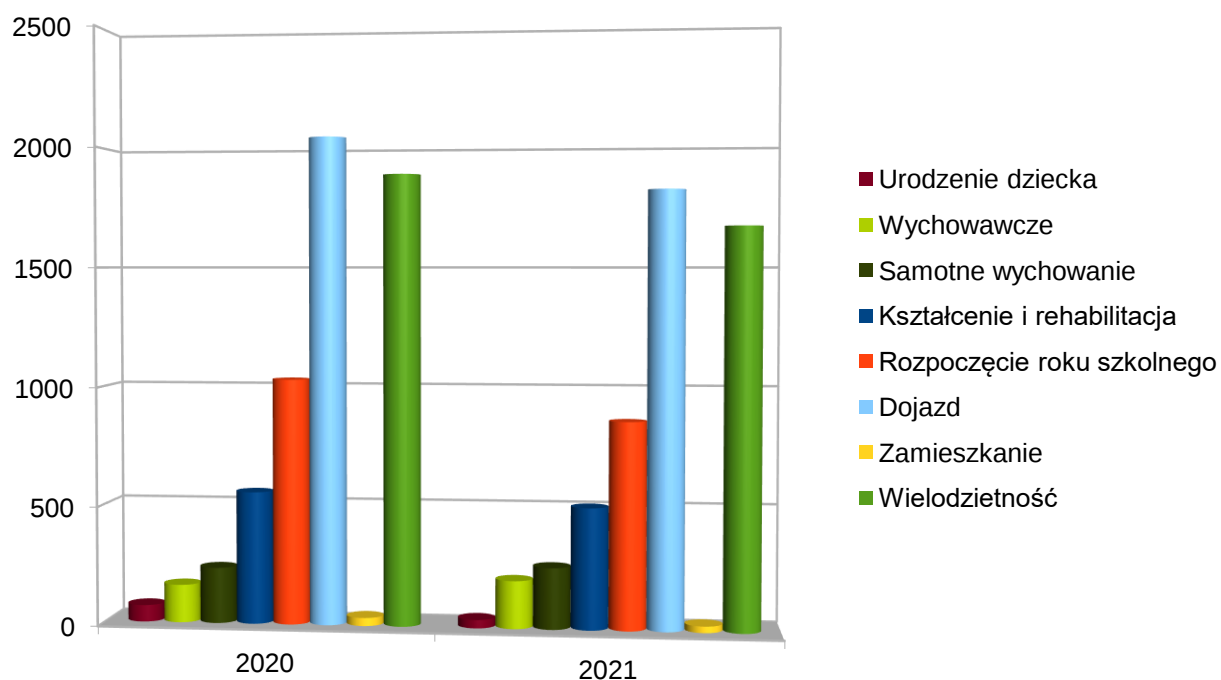
Dodatki do zasiłku rodzinnego	Liczba dodatków
Urodzenia dziecka	35
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	200
Samotnego wychowywania dziecka	257
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	508
Rozpoczęcia roku szkolnego	866
Na pokrycie kosztów dojazdu do miejscowości w której	1821

znajduje się szkoła	
Z tytułu zamieszkiwania w której znajduje się szkoła	27
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1671
Razem	5385

Źródło: Opracowanie własne.

Dane z ostatnich 2 lat wskazuje, iż wśród wszystkich wypłaconych dodatków do zasiłku rodzinnego dodatek na pokrycie kosztów dojazdu do miejscowości, w której znajduje się szkoła stanowi największy udział procentowy.

Analiza danych z ostatnich 2 lat wypłaconych dodatków do zasiłku rodzinnego

Źródło: Opracowanie własne.

Struktura rodzin pobierających zasiłek rodzinny wraz z dodatkami w 2020 r. i 2021 r. przedstawia się następująco:

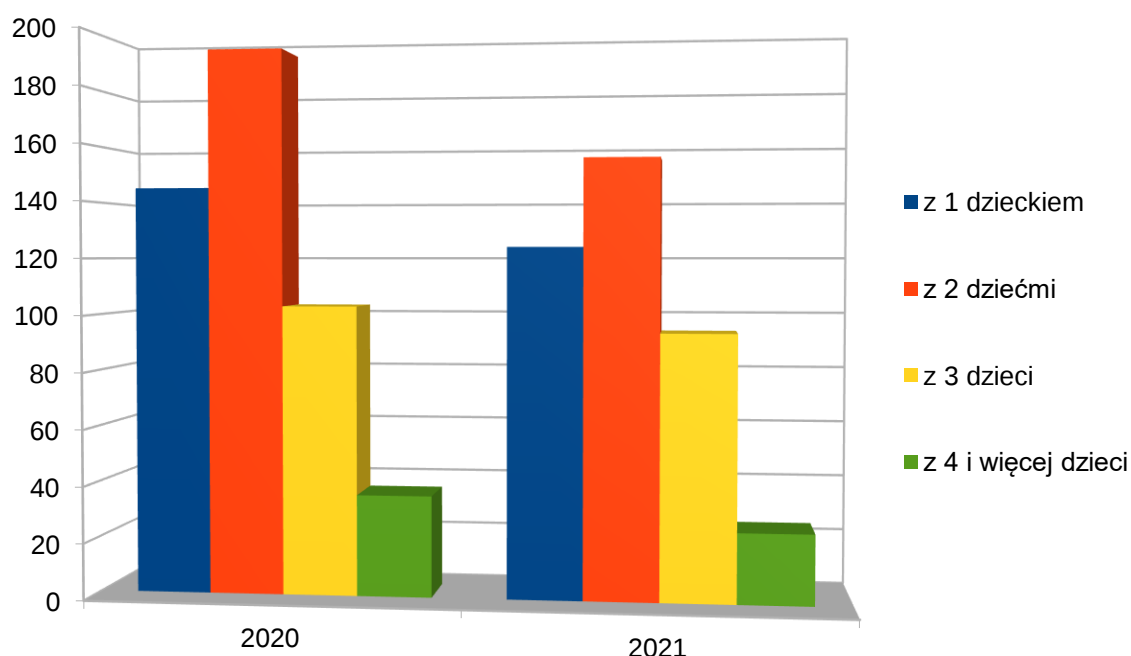
2020	2021
Liczba rodzin 470	Liczba rodzin 396

z 1 dzieckiem	z 2 dziećmi	z 3 dziećmi	z 4 i więcej dzieci	z 1 dzieckiem	z 2 dziećmi	z 3 dziećmi	z 4 i więcej dzieci
145	194	103	36	124	155	94	25

Źródło: Opracowanie własne.

Wśród rodzin uprawnionych do zasiłku rodzinnego w 2020r. największą liczbę rodzin stanowiły rodziny z dwójką dzieci. W 2021r. nastąpił spadek liczby rodzin wielodzietnych z 4 i więcej dzieci. Na przestrzeni badanego okresu zwiększyła się liczba rodzin z 1 dzieckiem. Tak jak w latach ubiegłych, rodziny z 2 dzieci stanowią większość, wśród rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego.

Struktura rodzin uprawnionych do zasiłku rodzinnego

Źródło: Opracowanie własne.

3.1.2 Świadczenia opiekuńcze

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

ZASIŁEK PIELEGNACYJNY **przysługuje w wysokości 215,84 zł:**

niepełnosprawnemu dziecku;
osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia;
jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
osobie, która ukończyła 75 lat;
osobie niepełnosprawnej, w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia;

W 2020r. wypłacono 1533 zasiłków pielęgnacyjnych, natomiast w 2021r. wypłacono 1662 zasiłki pielęgnacyjne. Tak więc, liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych wzrosła o 8,4% w stosunku do 2020r.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
- 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności,

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- 1) nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

W przypadku, gdy o świadczenie pielęgnacyjne ubiegają się rolnicy, małżonkowie rolników bądź domownicy, świadczenia te przysługują odpowiednio:

- 1) rolnikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego;
- 2) małżonkom rolników lub domownikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym.

Zaprzestanie prowadzenia gospodarstwa rolnego lub zaprzestanie wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, potwierdza się stosownym oświadczeniem złożonym pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy

odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.” Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Kwota świadczenia pielęgnacyjnego podlega corocznej waloryzacji od dnia 1 stycznia.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego na następny rok kalendarzowy podlega ogłoszeniu w drodze obwieszczenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 15 listopada każdego roku.

ŚWIADCZENIA PIEŁĘGNACYJNE w 2021r. przysługuje w wysokości 1 971zł.

W 2021r. zwiększyła się o 50 liczba wypłacanego świadczenia pielęgnacyjnego.

W 2020r. wypłacono 427 świadczeń, zaś w 2021 r. 477 świadczeń.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

1) nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub

2) rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

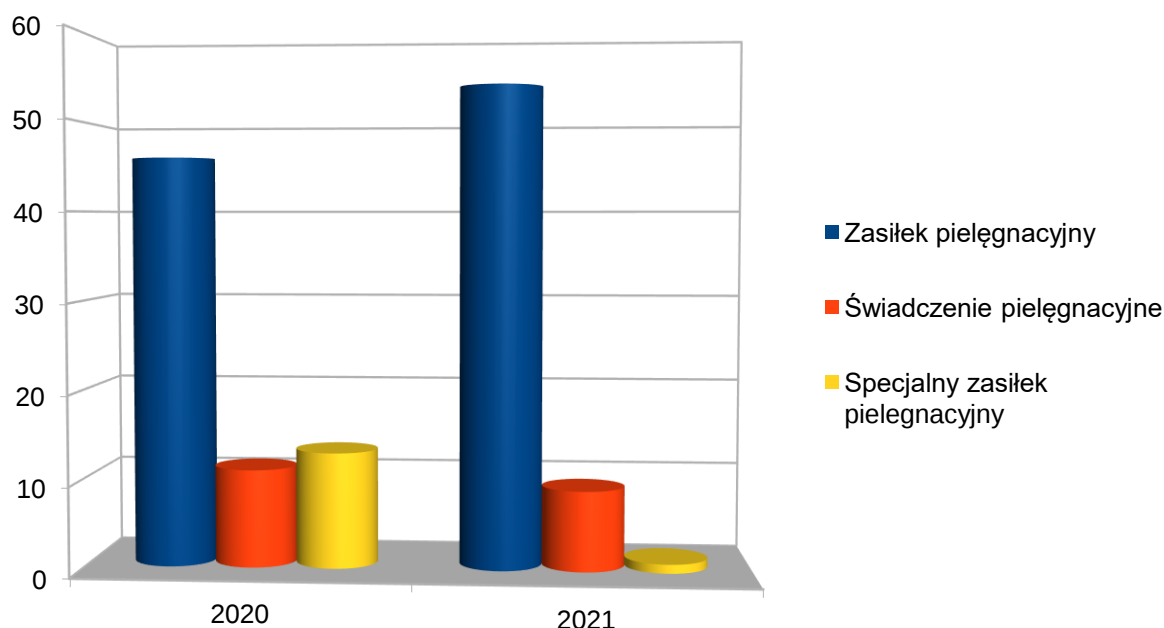
- w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Prawo do tego świadczenia uzależnione jest od kryterium dochodowego, które wynosi 764 zł netto na osobę. Przy ustalaniu dochodu brane są pod uwagę dochody rodziny osoby wymagającej opieki i rodziny osoby sprawującej opiekę.

SPECJALNY ZASIŁEK OPIEKUŃCZY przysługuje w wysokości 620,00 zł

W 2020r. liczba wypłacanego specjalnego zasiłku opiekuńczego była znacznie wyższa niż w roku 2021. W 2020r. wypłacono 109 świadczeń, zaś w 2021 r. 43 świadczenia.

Analiza wypłacanych świadczeń opiekuńczych

Źródło: Opracowanie własne.

3.1.3 Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł.

Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego - w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia nie później niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Wniosek złożony po terminie organ właściwy pozostawia bez rozpoznania. Zapomoga przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

**JEDNORAZOWA ZAPOMOGA
Z TYTUŁU URODZENIA DZIECKA**
przysługuje jednorazowo
w wysokości 1000,00 zł

W 2020r. wypłacono 105 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka, zaś w 2021 r. wypłacono 79.

3.1.4 Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziny dziecko i nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są głównie osoby bezrobotne, studenci, a także osoby wykonujące pracę na podstawie umów

cywilnoprawnych. Także osoby zatrudnione lub prowadzące działalność gospodarczą jeżeli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego. Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres:

- 1) 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;
- 2) 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci;
- 3) 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci;
- 4) 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci;
- 5) 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1000,00 zł, nie jest zależne od dochodu.

ŚWIADCZENIE RODZICIELSKIE

Przysługuje w wysokości 1000,00 zł
miesięcznie przez 52 tygodnie (1 rok)

3.1.5 Realizacja zadań z ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”

przysługuje jednorazowo
w wysokości 4000,00 zł

Zadanie realizowane jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelisie na podstawie art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „za życiem”. Świadczenie przysługuje z tytułu urodzenia dziecka, posiadającego zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. W 2021r. ww.

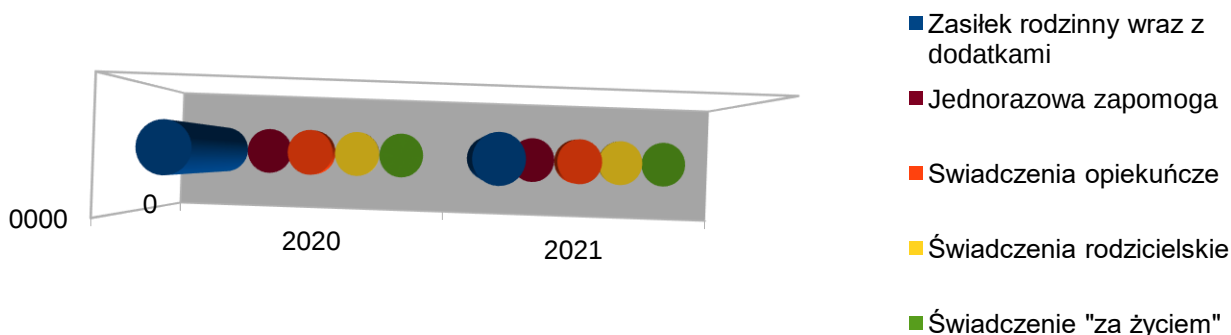
Świadczenie wypłacono 3 rodzinom, a w 2020 roku 2 rodzinom.

Struktura wydatków na świadczenia rodzinne przedstawiała się następująco:

RODZAJ ŚWIADCZENIA LICZBA ŚWIADCZEŃ	2020		2021	
	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń

ZASIŁKI RODZINNE WRAZ Z DODATKAMI	17 564	1 923 089 zł	15 143	1 679 376 zł
<i>Zasiłki pielęgnacyjne</i>	1 533	330 537 zł	1 662	358 726 zł.
<i>Świadczenia pielęgnacyjne</i>	427	765 184 zł	477	936 571 zł.
<i>Specjalny zasiłek opiekuńczy</i>	109	67 060 zł	43	26 660 zł.
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE	2 069	1 162 781 zł	2 182	1 321 957 zł.
<i>Świadczenie rodzicielskie</i>	449	407 706 zł	342	304 922 zł.
<i>Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka</i>	107	107 000 zł	74	74 000 zł.
<i>Świadczenie „za życiem”</i>	2	8 000 zł	3	12 000 zł.
RAZEM	20 155	3612206 zł.	17 744	3 392 258 zł.

Źródło: Opracowanie własne.

Źródło: Opracowanie własne.

3.1.6 Składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne

W związku z uprawnieniem do pobierania świadczeń opiekuńczych składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za te osoby w całości opłaca Wójt, Burmistrz lub Prezydent miasta, przez okres niezbędny do uzyskania 25-letniego okresu ubezpieczenia.

Przez okres pobierania świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego OPS opłaca za osoby uprawnione składkę na ubezpieczenia zdrowotne, o ile nie podlegają ubezpieczeniu z innego tytułu.

Podstawę wymiaru składki stanowi kwota wysokości przyznanego świadczenia.

Wydatki na składki na ubezpieczenia społeczne i na ubezpieczenia zdrowotne dla uprawnionych osób otrzymujących świadczenia opiekuńcze kształtowały się następująco:

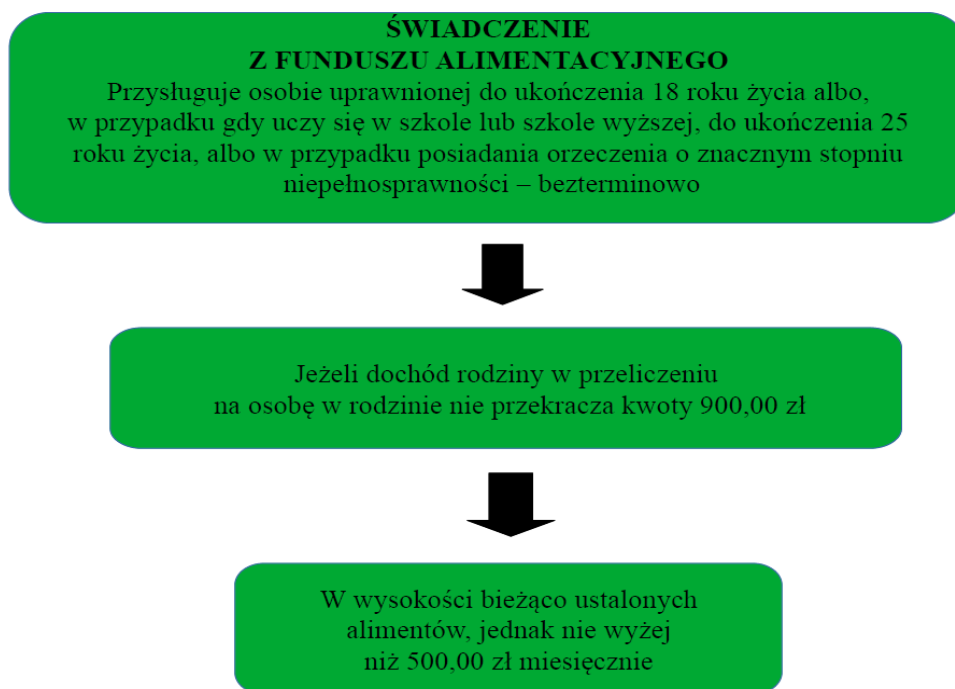
WYSZCZEGÓLNIENIE	2020		2021	
	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Składka na ubezpieczenie społeczne	416	128 592 zł	381	144 479 zł.
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	134	15 887 zł	137	20 290zł.

Źródło: Opracowanie własne.

W stosunku do roku ubiegłego tj. 2020 zmalała liczba świadczeń /opłaconych składek za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy o 5,8%.

3.2 Realizacja zadań z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmuje organ właściwy dłużnika tj. Wójt, Burmistrz lub Prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Fundusz alimentacyjny jest wsparciem materialnym dla osób uprawnionych do alimentów i nieotrzymujących ich z powodu bezskuteczności egzekucji. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł. Zgodnie z art. 9 ust. 1, 2 ww. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej - do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł. Gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 900,00 zł, o kwotę nie wyższą, niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego, przysługującego osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, świadczenie przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie ("złotówka za złotówkę"). Jeśli wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, jest niższa niż 100 zł, świadczenie to nie przysługuje.

Tabela przedstawia dane osób otrzymujących świadczenia z funduszu alimentacyjnego:

	2020r.	2021 r.
Liczba rodzin:	32	32
Liczba świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku:	464	435
- 0-17 lat	397	385
- 18-24 lat	67	50
- 25 lat i więcej	0	0
Liczba osób uprawnionych otrzymujących świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z tego w wysokości:	41	39
- do 100 zł	0	0
- od 100,01 zł do 200 zł	3	2
- od 200,01 zł do 300 zł	4	1
- od 300,01 zł do 400 zł	8	10
- 400,01 zł do 500 zł	26	26

Źródło: Opracowanie własne.

Z funduszu alimentacyjnego w latach 2020 i 2021 skorzystała taka sama liczba rodzin. W 2021 roku wypłacono o 12 świadczeń mniej, ze względu na zmianę sytuacji dochodowej rodziny i przekroczeniem kryterium dochodowego. W 2021 roku zaobserwowano spadek o 2 osoby liczby uprawnionych do otrzymywania świadczeń z funduszu.

Tabela przedstawia postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych:

Lp.	Rok	2020	2021
1.	Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie:	29	25
2.	Liczba działań podjętych wobec dłużników alimentacyjnych, w tym:	20	12
2.1	Przekazanie komornikowi sądowemu informacji uzyskanych z wywiadu alimentacyjnego/środowiskowy	9	9
2.2	Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w PUP	0	0
2.3	Poinformowanie PUP o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	0	0
2.3	Wszczęcie postępowania o uznanie dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	3	0
2.4	Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	3	0
2.5	Wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za	2	1

	uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych		
2.6	Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 KK	2	0
2.7	Skierowanie wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0	0
2.8	Skierowanie do starosty wniosku o uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	1	0
3.	Stan należności z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, stan na ostatni dzień roku	2 304 212,00 zł	2 205 508,90 zł
4.	Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych	78 181,63 zł	102 575,30 zł

Źródło: Opracowanie własne.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmuje organ właściwy dłużnika tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika. Liczba dłużników alimentacyjnych, dla których Wójt Gminy Lelis jest organem właściwym w 2021 r. zmniejszyła się o 4 dłużników alimentacyjnych, w porównaniu do 2020 roku. W 2021r. podjęto o 8 działań mniej wobec dłużników alimentacyjnych niż w roku 2020. Powodem tego jest uchylanie się dłużnika od obowiązku alimentacyjnego, w tym nie podejmowanie współpracy i nie odpowiadanie na wezwania, w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. OPS w takich przypadkach informował komornika i organ właściwy wierzyciela (Gminę) celem podjęcia właściwych działań. Pomimo, iż nastąpił spadek liczby podjętych działań 2021 roku, wobec dłużników alimentacyjnych, nastąpił wzrost spłaty o kwotę 98 703 zł., w porównaniu do 2020r., przez dłużników alimentacyjnych, zaległych alimentów wypłaconych z funduszu alimentacyjnego.

Postępowanie dotyczące nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego

IV. REALIZACJA RZĄDOWYCH PROGRAMÓW Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

4.1 Informacje ogólne

Wieloletni Rządowy Program „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) dotyczącym realizacji zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej, o którym mowa w art. 17 ust.1 pkt.3 i pkt 14 ustawy o pomocy społecznej. Program utworzono w związku z uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. (M. P. z 2018 r. poz. 1007).

Celem Programu "Posilek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 jest zapewnienie pomocy i ograniczenia zjawiska niedożywienia: dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, zwłaszcza osób

starszych, samotnych, chorych lub niepełnosprawnych.

Program wspiera gminy w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom tego pozbawionym, poprawę poziomu życia i zdrowia dzieci i dorosłych z rodzin o niskich dochodach. W celu objęcia programem większej liczby mieszkańców gminy realizowano:

- ✓ Uchwałę Nr III/23/2018 Rady Gminy Lelis z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków na pomoc w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 na terenie gminy Lelis,
- ✓ Uchwałę Nr VII/51/2019 Rady Gminy Lelis z dnia 30 kwietnia 2019r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata **2019-2023**.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelisie (OPS) realizuje ww. Program udzielając pomocy w jednej z trzech form:

1. posiłku (OPS realizuje posiłek w formie obiadów)
2. zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności,
3. świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Z programu skorzystały osoby i rodziny, których dochód nie przekracza kwoty 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art.8 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy o pomocy społecznej, tj. kwoty:

1. 1051,50 zł dla osoby samotnie gospodarującej;
2. 792,00 zł dla osoby w rodzinie.

4.2 Realizacja Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

1. W 2021r. koszt Programu ogółem wyniósł 108 551 zł, z tego:

- ze środków budżetu państwa - 72 009 zł,
- ze środków własnych Gminy - 36 542 zł

Tabela przedstawia wydatki na pomoc w zakresie dożywiania w latach 2019 – 2023 z programu „Posiłek w szkole i w domu”:

Program „Posiłek w szkole i w domu”	2020		2021	
Wydatki z dotacji	54.000,00	77%	72 009	66%
Wydatki ze środków własnych gminy	16.358,27	23%	36 542	34%
Ogółem	70.358,27	100%	108 551	100%

Źródło: Opracowanie własne.

Wieloletni rządowy program "Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 -2023" realizowany przez OPS w Lelisie finansowany jest w 60% przez budżet Państwa, a w 40 % ze środków własnych Gminy.

Gmina realizując Programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymuje wsparcie finansowe w formie dotacji celowej na dofinansowanie realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym, którym jest zapewnienie posiłku i dożywianie dzieci dla rodzin i osób samotnie gospodarujących , których dochód miesięczny jest poniżej kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Otrzymywane wsparcie

Więcej szczegółowych danych znajduje się w „Informacji z realizacji Wieloletniego Programu Oślonowego w zakresie dożywiania „ Posiłek w domu i szkole” w 2021r.

4.3 Opieka wytchnieniowa.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelisie, W 2021r. po raz pierwszy realizował program rządowy **„Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021**, organizowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Gmina Lelis otrzymała środki na realizację projektu „Opieka wytchnieniowa” w wysokości 38 400,00 złotych.

Celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- 1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności;
 - 2) osobami posiadającymi:
 - a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573) albo
 - b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)
- poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usług opieki wytchnieniowej.

Usług opieki wytchnieniowej przyznano na wniosek członka rodziny lub opiekuna sprawującego bezpośrednią opiekę nad dzieckiem niepełnosprawnym lub osobą dorosłą niepełnosprawną.

W ramach realizowanego projektu, osoby sprawujące bezpośrednią opiekę nad osobą niepełnosprawną, uzyskali doraźnie i czasowo, opiekę zastępczą nad osobą niepełnosprawną. Opieka zastępczą, sprawowali czasowo opiekunowie na podstawie zawartej umowy zlecenie. Środki finansowe uzyskane w ramach realizowanego projektu rządowego, wystarczyły na pokrycie wszystkich wydatków związanych z 3 zawartymi umowami zlecenia. W czasie, gdy osoba niepełnosprawną miała zapewnioną opiekę i obecność innej osoby, opiekun faktyczny miał możliwość odpocząć, zrelaksować się, pójść na wizytę do lekarza, załatwić niezbędne sprawy urzędowe itp.

W projekcie uczestniczyło 4 osoby niepełnosprawne z ograniczoną sprawnością ruchową tj:

- **2 dzieci,**
- **2 osoby dorosłe.**

OPS zawarł 3 umowy zlecenia z osobami świadczącymi usługi opiekuńcze. Osoby te zostały wskazane przez osoby niepełnosprawne i ich faktycznych opiekunów. Dla każdej osoby niepełnosprawnej było 240 godzin świadczeń usług opiekuńczych. Łącznie dla wszystkich osób niepełnosprawnych zrealizowano 960 godzin usług opiekuńczych.

Dzięki tym działaniom, faktyczni opiekunowie osób niepełnosprawnych wypoczęli, zregenerowali siły, odpoczęli od codziennych obowiązków wynikających z ciągłej opieki nad osobą niepełnosprawną. Skorzystali z usług społecznych, ukierunkowanych na wzmocnienie posiadanego potencjału, samooceny i kreatywności. Pozałatwiali zaległe sprawy, odnowili lub nawiązali kontakty i relacje rodzinne i społeczne.

Celem usług świadczonych w ramach

4.4 Zadania z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

Ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego reguluje ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Program „Rodzina 500 plus” to wsparcie polskich rodzin. Z pomocy korzystają rodzice oraz opiekunowie dzieci do ukończenia 18 roku życia.

Tabela przedstawia kwoty z realizacji wypłat świadczenia 500+

ROK	2020	2021
Liczba rodzin/wnioskodawców, którym wypłacono 500+	1214	1218
Średnio miesięczna liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych	2130	2150
Kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych	12 648 974,77	12 831 348,97

Źródło: Opracowanie własne.

Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia w 2021 roku kształtuje się na zbliżonym poziomie.

W 2021r. w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 20 liczba wypłaconych świadczeń wychowawczych jak również ich kwota. Należy przypuszczać, że wzrost wypłaconej kwoty świadczeń wychowawczych może być spowodowany wzrostem liczby osób/rodzin wracających z zagranicy, którym przysługiwały świadczenia o podobnym charakterze w innym państwie UE, bądź wypłaty świadczeń w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego za lata poprzednie. Na wysokość wypłaconych świadczeń mogą mieć wpływ również zmiany dotyczące miejsca zamieszkania wnioskodawców i ich rodzin na terytorium naszego kraju.

4.5 Program „Czyste Powietrze”

Czyste Powietrze to kompleksowy program, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych by efektywnie zarządzać energią. Działania te nie tylko pomogą chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększą domowy budżet, dzięki oszczędnościom finansowym.

Od 1 lipca 2021 r. weszła w życie nowa wersja programu „Czyste Powietrze”, uwzględniająca wycofanie dotacji na kotły węglowe (od 1 stycznia 2022 r.), zwiększenie progów dochodowych w części drugiej programu (podwyższony poziom dofinansowania) oraz poszerzenie listy urządzeń kwalifikujących się do dofinansowania o kotły na pellet o podwyższonym standardzie. Zwiększenie progów dochodowych od 1 lipca 2021 r. dotyczy drugiej części programu, czyli podwyższonego poziomu dofinansowania (dotacje do 37 tys. zł). W przypadku gospodarstw wieloosobowych ten próg wynosi do 1564 zł przeciętnego miesięcznego dochodu na osobę, a dla gospodarstw jednoosobowych do 2189 zł. Nabór wniosków do drugiej części Programu Czyste Powietrze rozpoczął się 21 października 2020 r. Aby dostać wyższą dotację – nawet do 37 tys. zł – na wymianę kopciucha i termomodernizację domu, potrzebne jest zaświadczenie o dochodach wydane przez gminę. Zaświadczenia potwierdzające prawo do zwiększonego dofinansowania dla mieszkańców gminy Lelis wydaje Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelisie na podstawie żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego.

Tabela przedstawia liczbę złożonych żądań wydania zaświadczenia oraz liczbę wydanych zaświadczeń.

	2020	2021
Liczba żądań wydania zaświadczenia	7	54
Liczba wydanych zaświadczeń	5	56

W 2021 r. wpłynęło do Ośrodka Pomocy Społecznej 54 żądania wydania zaświadczenia. Do końca 2021r. zostało rozpatrzonych 56 wniosków na podstawie, których wydano 56 zaświadczeń (w tym 2 zaświadczenia na podstawie żądań złożonych w XII 2020r.). Duży wzrost żądań wydania zaświadczenia jest spowodowany m. in. tym, że przyjmowanie wniosków o podwyższony poziom dofinansowania w programie „Czyste Powietrze” nastąpiło od dnia 21 października 2020 r. a co za

tym idzie potrzebne było zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na członka gospodarstwa domowego. Zauważalny jest wzrost zainteresowaniem skorzystania z podwyższonego poziomu dofinansowania poprzez rosnącą ilość osób zgłaszających się do OPS w celu wydania zaświadczenia do programu „Czyste powietrze”.

4.6 Karta „Dużej Rodziny”

Tabela przedstawia porównanie liczby złożonych wniosków w latach 2020-2021:

Lp.	Liczba wniosków wyszczególnienie	Rok 2020	Rok 2021
1.	Liczba wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny ogółem:	39	46
2.	Liczba wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożonych po raz pierwszy przez rodzinę wielodzietną:	19	25
3.	Zakończonych decyzją administracyjną o odmowie przyznania KDR dla wszystkich członków rodziny:	0	2
4.	Liczba wniosków o uzupełnienie rodziny wielodzietnej:	2	1
5.	Liczba wniosków o przyznanie KDR po raz pierwszy przez rodzinę składającą się wyłącznie z rodziców:	18	14
6.	Liczba przyznanych kart dla nowego członka rodziny:	2	1
7.	Liczba przyznanych nowych kart dla członków dla członka rodziny który był już jej posiadaczem:	4	1
8.	Liczba przyznanych duplikatów:	2	0
9.	Liczba wniosków o przyznanie dodatkowej formy karty KDR (forma elektroniczna)	2	0

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela przedstawia porównanie liczby wydanych kart KRD w latach 2020-2021:

Lp.	Liczba kart wyszczególnienie	Rok 2020	Rok 2021
1.	Liczba Kart Dużej Rodziny, z tego:	134	163
1.1	Wydanych:	182	137
1.2	Anulowanych:	1	1
1.3	Unieważnionych:	4	1
2.	Dostarczonych przez PWPW do gmin i nie wydanych:	17	28
3.	Liczba rodzin, którym wydano Kartę Dużej Rodziny:	56	45
4.	Liczba osób, którym wydano Kartę Dużej Rodziny, z tego:	181	137
5.	Liczba rodziców/ małżonków	90	66
6.	Liczba dzieci	91	71
7.	Liczba osób którym anulowano Kartę Dużej Rodziny z tego:	1	1
7.1	Rodzice/dzieci	0/1	1
8.	Liczba osób którym unieważniono Kartę Dużej Rodziny z tego:	4	1
8.1	Rodzice/dzieci	2/2	1/5
9.	Liczba przyznanych duplikatów kart:	2	1
10.	Liczba wydanych decyzji administracyjnych:	2	2
11.	Liczba przyznanych dodatkowych forma kary Dużej Rodziny, z tego:	2	0
11.1	W formie tradycyjnej	0	0
11.2	W formie elektronicznej	2	0

Źródło: Opracowanie własne.

Ustawą z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020r., poz. 1348 ze zm.) Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień **dla rodzin 3+**. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. W 2021r. Złożono 7 wniosków więcej o przyznanie Karty Dużej Rodziny w porównaniu z 2020r.

V. GMINNE PROGRAMY Z ZAKRESU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

5.1 Leliska Karta Seniora

Tabela przedstawia liczbę wydanych kart w ramach programu „Leliska Karta Seniora”:

ROK	2020		2021	
Liczba kart ogółem:	10		10	
W tym z podziałem na płeć:	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
	6	4	8	2

Źródło: Opracowanie własne.

Uchwałą nr XXXIV/230/2018 Rady Gminy Lelis z dnia 28 marca 2018 r. wprowadzono Program „Leliska Karta Seniora”. Program stanowi element polityki społecznej realizowanej przez Gminę Lelis. Głównym celem programu jest wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia leliskich seniorów. Karta wydawana jest z terminem ważności do dnia 31.12.2023r. W 2021r. wydano taką samą liczbę kart w stosunku do roku poprzedniego.

5.2 Rodzina - TRZY PLUS

Tabela przedstawia liczbę wydanych kart w ramach programu „Trzy Plus”:

Rok:	2020		2021	
Liczba rodzin:	114		89	
Liczba wydanych kart:	591		456	
W tym wydanych dla:	Rodziców/opiekunów	dzieci	Rodziców/opiekunów	dzieci
	226	365	176	280

Źródło: Opracowanie własne.

Uchwałą nr XXX/211/2017 Rady Gminy Lelis z dnia 14 grudnia 2017r. wprowadzono Program „Rodzina Trzy Plus”, który jest adresowany do dużych rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Lelis. Karta wydawana jest do dnia 31 grudnia każdego roku. W 2020 r. wydano 591 kart, zaś w 2021r. tylko 456 kart. Zaobserwowano spadek liczby wydanych kart o 135 kart względem roku ubiegłego, niewątpliwą przyczyną takiej sytuacji jest wystąpienie pandemii COVID – 19 i obostrzeń sanitarnych co uniemożliwiło ich wykorzystanie jej posiadaczom.

5.3 Program Przeciwdziałania przemocy w rodzinie - kontynuacja

Powołany w 2011 r. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizuje ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218) W skład zespołu wchodzi 4 pracowników socjalnych, aspirant pracy socjalnej, asystent rodziny i kierownik ośrodka pełniąc funkcję przewodniczącego oraz przedstawiciele Komendy Miejskiej Policji w Ostrołęce, Sądu Rodzinnego w Ostrołęce, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek oświatowych, Rady Gminy, służby zdrowia.

Działania Zespołu ukierunkowane są na rozwiązanie konkretnego problemu w rodzinie, dotkniętej przemocą, a ich celem jest przeciwdziałanie następstwom zaistnienia stosowania przemocy. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest zintegrowane oddziaływanie na rodzinę i budowanie dla niej sieci wsparcia.

W 2021 roku, tak jak w 2020r. odbyły się 2 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Podczas spotkań przedstawiono informację dot. Grup Roboczych, omówione zostały problemy generujące przemoc oraz trudności w organizowaniu systemu wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy.

Podczas jednego ze spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego odbyła się prelekcja, a gościem honorowym i jednocześnie prelegentem był przedstawiciel Prokuratury Okręgowej w Ostrołęce Prokurator Andrzej Luchciński. Wskazówki jakimi podzielił się z uczestnikami spotkania Pan Prokurator zaciekały wszystkich uczestników spotkania. Bardzo szybko zrodziły się pytania jak postąpić w sytuacjach wydających się bez wyjścia. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinach, to temat, jak się okazało, nie tylko dla pracowników OPS, ale też dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Przemoc w rodzinie w szczególności naraża osoby bliskie na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, narusza ich godność osobistą, nietykalność cielesną, wolność i swobodę, w tym również osobiste normy związane z życiem seksualnym. Powoduje szkody na zdrowiu fizycznym, psychicznym, a także wywołuje cierpienie i krzywdy moralne u osób, które jej doznają.

Funkcjonowanie Grup Roboczych ds. przemocy pozwala na bardziej wnikliwą ocenę sytuacji osób dotkniętych przemocą jak i sprawców przemocy, budowanie i doskonalenie współdziałania pomiędzy instytucjami, wymianę doświadczeń, zapobieganie podejmowaniu działań wykluczających się bądź powielających się.

W 2021r. odbyło się 29 spotkań Grup Roboczych, natomiast w 2020r. odbyło się zaledwie 12 spotkań Grup Roboczych. Podczas posiedzeń ustalano m.in. sposób realizacji zadań, analizowano bieżące problemy, ustalano plany działań dla konkretnych rodzin, wypracowywano skuteczne strategie współpracy poszczególnych służb. Analizowano również skuteczność i zasadność realizowanych bądź zrealizowanych już działań. Na spotkania Grupy Roboczej zapraszane są osoby doznające przemocy oraz sprawcy przemocy. Prowadzone są z nimi rozmowy na temat istniejących problemów w rodzinie, generujących przemoc, ustalany jest plan działań i współpracy.

Tabela przedstawia problem przemocy w rodzinie:

PRZEMOC										
Rok	Liczba PROCEDUR „Niebieska Karta”	Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie			Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie			Liczba zakończonych przez Zespół Interdyscyplinarny/ Grupę Roboczą PROCEDUR „Niebieskie Karty” na skutek:		
		Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	Ogółem	Zakończenia przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu pomocy	Brak zasadności podejmowanych działań
2020	30	20	6	1	1	19	0	21	5	16
2021	23	20	6	2	5	18	0	25	16	9

Źródło: Opracowanie własne.

Mniejsza ilość spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w 2020r. w porównaniu do 2021r. wynika z wprowadzonego reżimu sanitarnego w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa SARS-CoV-2.

W 2021 roku wpłynęło o 7 „Niebieskich Kart” mniej niż w roku 2020. W 2020 roku odnotowano jedno dziecko wobec którego istniało podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, natomiast w 2021 roku było to 2 dzieci wobec których było podejrzenie stosowania przemocy.

Liczba kobiet, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie w latach 2020 i 2021 utrzymuje się na tym samym poziomie.

Liczba kobiet wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc, w porównaniu do roku 2020, wzrosła o 4 kobiety.

W 2021 roku zakończono procedurę „Niebieska Karta” w 25 rodzinach w tym :

- w 16 rodzinach ze względu na zakończenie przemocy oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy,
- w 9 rodzinach ze względu na brak zasadności podejmowanych działań.

Natomiast w 2020 roku procedurę „Niebieska Karta” zakończono w 21 rodzinach, w tym:

- w 5 rodzinach ze względu na zakończenie przemocy oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy
- w 16 rodzinach ze względu na brak zasadności podejmowanych działań.

W 2021r. zakończono o 4 procedur „Niebieskiej Karty” więcej niż w 2020 r.

Powodem powyższego jest skuteczne oddziaływanie procedury „Niebieska Karta” w rodzinach dotkniętych przemocą oraz zmiany prawa karnego i wprowadzenie zakazu zbliżania się.

VI. WNIOSKI I PLAN PRACY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ w 2022 r.

Analizując działania opisane w niniejszym sprawozdaniu można wnioskować, że pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Lelisie (OPS), podejmowali wiele działań w celu zaspakajania potrzeb mieszkańców Gminy, a w szczególności niwelowania nierówności społecznych. Ważnym zadaniem było i jest przeciwdziałanie występowaniu negatywnych zjawisk np. bezrobocia, przemocy, uzależnień, problemów opiekuńczo wychowawczych rodzin z dziećmi. Ważnymi działaniami mającymi duże znaczenie w wymiarze rodzinnym i społecznym jest i będzie wspieranie osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób starszych i samotnych. Realizacja zadań w tych obszarach na pewno jest konieczna i wymaga kontynuowania oraz rozwijania działań wspierających.

Z powodu obecnej sytuacji występowania stanu epidemii oraz wprowadzonych ograniczeń sanitarnych, może okazać się, że wystąpią nowe, nie przewidywane oczekiwania i potrzeby mieszkańców Gminy. Z prowadzonego przez pracowników OPS monitoringu wynika, że na pierwszy plan wyłonią się problemy związane z przewidywanym kryzysem, czyli wzrost bezrobocia w wyniku którego wzrośnie problem ubóstwa, izolacji społecznej, wycofania z aktywnych form życia. Aktualnie nie można jednoznacznie wskazać, jakie będą skutki pandemii. Pracownicy socjalni OPS, w realizacji zadań, muszą wzmacniać świadczenie pracy socjalnej kierowanej do osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej. W celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości należy wzmocnić działania w plan pracy tj:

- zapewnienie sprawnej realizacji różnorodnych świadczeń na rzecz osób i rodzin będącymi świadczeniobiorcami OPS,
- stałe monitorowanie bieżącej sytuacji epidemicznej i utrwalanie wśród klientów OPS pożądanego zachowania w okresie przestrzegania reżimu sanitarnego,
- rozwinięcie pracy socjalnej jako głównego narzędzia pracy pracowników socjalnych,
- podejmowanie działań zmierzających do udzielania wsparcia mieszkańcom, którzy nie są w stanie samodzielnie pokonać trudności w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych,
- podejmowanie współpracy z klientem w na podstawie zawieranych kontraktów socjalnych,
- zapewnienie wkładu własnego w ramach realizowanych programów osłonowych i rządowych programów osłonowych,
- podnoszenie kwalifikacji i wiedzy pracowników poprzez udział w szkoleniach, samokształceniu i dofinansowywaniu doksztalcania,
- kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, organizacjami pozarządowymi, społecznością lokalną itp.
- rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym, poszukiwanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań.